

Komentár

k zákonu č. 56/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(Mgr. Zdenko Krajčír)

Zákon č. 56/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky 24. marca 2020 a nadobudol účinnosť v zmysle čl. II dňom vyhlásenia.

Zákon reaguje na vzniknutú situáciu spôsobenú pandémiou vírusu Covid-19. Pandémia na Slovensku vypukla začiatkom marca roku 2020. Postupne začala odhaľovať nepripravenosť nielen legislatívneho prostredia, ale celej spoločnosti. Opatrenia na zabránenie šírenia nákazy sa okrem iného dotkli aj chodu škôl a školských zariadení tým, že bola prerušená ich prevádzka. Aby mohol štát, reagovať na vzniknutú situáciu, vstupuje citovaný zákon do ustanovenia § 150 školského zákona, ktorým rieši problematiku organizácie školského roka.

Za normálnych okolností toto ustanovenie určuje začiatok a koniec školského roka, rozčleňuje školský rok na obdobie školského vyučovania a školských prázdnin, určuje, kedy sa jednotlivé obdobia začínajú a končia a to buď priamo v zákone, alebo splnomocňuje ministerstvo na určenie podrobností o organizácii školského roka prostredníctvom vyhlášky a na určenie termínu školských prázdnin a to dokonca na obdobie nasledujúcich troch rokov.

Školský zákon doteraz počítal s možnosťou prerušenia vyučovania len vo forme kompetencie poskytnutia najviac päť dní voľna riaditeľovi školy.

Pandemická situácia v Slovenskej republike vznikla v čase, kedy v rámci obdobia školského vyučovania mali prebiehať rôzne merania, testovania alebo ďalšie úkony, ako napríklad externá časť maturitných skúšok, Testovania 9, zápisy na plnenie povinnej školskej dochádzky, prijímacie skúšky a pod.

Štát v rámci tejto situácie zistil, že potrebuje mať legislatívne podloženú kompetenciu vstúpiť do samotnej organizácie školského roka. Túto kompetenciu dáva nové ustanovenie **§ 150 ods. 8 školského zákona priamo ministrom školstva** a to formou rozhodnutia o:

- mimoriadnom prerušení školského vyučovania, *(teoreticky by mohla nastať situácia, že by bolo prerušené len školské vyučovanie a činnosť školských zariadení by mohla pokračovať, ako napríklad školské stravovanie, poradenstvo, školské kluby detí a pod.)*
- mimoriadnom prerušení prevádzky školských zariadení *(teoreticky by mohla nastať situácia, že by bola prerušená len prevádzka školských zariadení, ale školské vyučovanie by pokračovalo),*

- minister taktiež môže rozhodnúť o iných termínoch obdobia školského vyučovania a školských prázdnin (*teraz dostávame napríklad otázky, či si môžu školy z vlastnej iniciatívy v záujme dobehnutia zmeškaného učiva, predĺžiť vyučovanie napríklad do polovice júla, v prípade, že by sa činnosť škôl obnovila napríklad v máji. Takáto možnosť zo strany školy nie je možná. Zákon v ustanovení § 150 ods. 3 školského zákona hovorí, že školské vyučovanie končí 30. júna. Teda ako tento termín nezmení v súlade s ustanovením § 150 ods. 8 písm. c) bod 1 školského zákona priamo minister, nemôže škola po tomto termíne pokračovať v školskom vyučovaní).*)
- obdobne môže minister zmeniť aj termíny uvedené v bodoch 2 až 4, ktoré sa týkajú termínov klasifikácie a skúšobného obdobia, vydávania dokladov o vzdelaní alebo podávania prihlášok a konania zápisov,
- ešte závažnejšia kompetencia bola daná ministrovi v tom, že môže rozhodnúť aj o zrušení vykonania nejakej časti alebo formy skúšky alebo zrušení externého testovania žiakov (*túto kompetenciu využíva napríklad v zrušení externej písomnej časti maturitnej skúšky alebo zrušení Testovania 9).*)

26. marca 2020 minister školstva v súlade s uvedenou legislatívnou zmenou vydal rozhodnutie č. 2020/10610:1-11030 a rozhodol

- o mimoriadnom prerušení školského vyučovania od 30. marca 2020 až do odvolania. Riaditeľom škôl zároveň uložil povinnosť zabezpečiť podľa podmienok a možností samoštúdium žiakov prostredníctvom elektronickej komunikácie. (*Rozhodnutie sa v tejto časti dotýka škôl – materské školy, základné školy, stredné školy, jazykové školy a základné umelecké školy*)

- o mimoriadnom prerušení prevádzky školských zariadení od 30. marca 2020 až do odvolania (*z prerušenia prevádzky boli vylúčené diagnostické centrá a špeciálne výchovné zariadenia, nakoľko ide o zariadenia s celoročnou prevádzkou a pobyt detí a mládeže je v týchto zariadeniach nariadený rozhodnutím súdov o ústavnej alebo ochrannej výchove).*)

- minister taktiež rozhodol o inej organizácii školského roka 2019/2020 a to tak, že

- zápisy detí na predprimárne vzdelávanie sa uskutočnia v čase od 30. 4. do 31. 5. 2020 bez osobnej prítomnosti dieťaťa, nebudú sa vyžadovať potvrdenia o zdravotnom stave dieťaťa a ani súhlas poradenského zariadenia
- zápisy na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách v školskom roku 2020/2021 sa uskutočnia v termíne od 15. 4. do 30. 4. 2020 bez osobnej prítomnosti detí (*ZMOS listom predsedu generálnemu riaditeľovi sekcie regionálneho školstva MŠVVaŠ SR po dohode s pánom ministrom, požiadal o to, aby bola uskutočnená taká legislatívna zmena, ktorá umožní samosprávam, ktoré už prijali VZN o termíne zápisu, aby tieto už nemuseli meniť VZN, ale aby sa termín zmenil na základe tohto rozhodnutia ministra školstva*)
- prihlášky na vzdelávanie v stredných školách na školský rok 2020/2021 sa budú podávať riaditeľovi základnej školy do 15. mája 2020; potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti sa nebude vyžadovať; riaditelia základných škôl odošlú prihlášky na vzdelávanie na strednej škole na školský rok 2020/2021 na príslušné stredné školy do 21. mája 2020; riaditelia stredných škôl zverejnia údaje podľa § 65 školského zákona do 28. apríla 2020; prijímacie skúšky do stredných škôl na školský rok 2020/2021 sa uskutočnia počas jedného kalendárneho týždňa, a to najskôr dva týždne od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania; prijímacie skúšky do stredných škôl na školský rok 2020/2021 na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, sa uskutočnia najskôr 23. júna 2020 a najneskôr do 30. júna 2020,

- prijímacie skúšky do stredných škôl na overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania na školský rok 2020/2021 sa uskutočnia počas jedného kalendárneho týždňa, a to najskôr jeden týždeň od skončenia mimoriadneho prerušenia vyučovania; konkrétne termíny pre jednotlivé stredné školy určia odbory školstva okresných úradov v sídle kraja v spolupráci s riaditeľmi škôl,
- interná časť maturitnej skúšky okrem písomnej formy sa v riadnom skúšobnom období uskutoční počas dvoch kalendárnych týždňov, a to do dvoch týždňov od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania, najneskôr do 30. júna 2020; praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky sa vykoná vo forme a s obsahom, ktoré riaditeľ školy prispôsobí podľa aktuálnych možností školy, pracoviska praktického vyučovania alebo pracoviska zamestnávateľa,
- záverečné skúšky, záverečné pomaturitné skúšky a absolventské skúšky sa uskutočnia najskôr dva týždne od odvolania prerušenia školského vyučovania; praktická časť záverečnej skúšky, praktická časť záverečnej pomaturitnej skúšky a absolventský výkon sa vykonajú vo forme a s obsahom, ktoré riaditeľ školy prispôsobí podľa aktuálnych možností školy, pracoviska praktického vyučovania alebo pracoviska zamestnávateľa,
- prijímacie skúšky do základných umeleckých škôl sa uskutočnia počas troch kalendárnych týždňov, a to najskôr do dvoch týždňov od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania,

Minister školstva zároveň týmto rozhodnutím zrušil v školskom roku 2019/2020 vykonanie externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky vrátane náhradnej maturitnej skúšky z externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky a taktiež zrušil vykonanie externého testovania žiakov 9. ročníkov základných škôl a žiakov 4. ročníkov gymnázií s osemročným vzdelávacím programom.

Ustanovenie odseku 9 § 150 školského zákona zaväzuje ministerstvo, aby všetky rozhodnutia, ktoré minister vydá v súlade s odsekom 8 ministerstvo zverejnilo na svojom webovom sídle a „terén“ má byť o týchto rozhodnutiach informovaný prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov (*televízia, rozhlas, tlač a iné*).